

Извештај о откупу земљишта Пројекат Новог савског моста

САЖЕТАК

19 Септембар 2023

САЖЕТАК

Влада Србије планира да у Граду Београду реализује пројекат који се састоји од демонтаже Старог савског моста, његовог складиштења за потенцијално будуће поновно постављање на другој локацији, као и изградње новог лучног моста преко реке Саве уместо демонтираног моста (Пројекат).

Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда (Дирекција) припрема и руководиће имплементацијом Пројекта. BNP Paribas SA и BNP Paribas Fortis SA/NV, у сарадњи са другим могућим зајмодавцима (кредиторима) разматрају финансирање Пројекта. Зајмодавци захтевају да Пројекат буде припремљен и спроведен у складу са међународно признатим еколошким и друштвеним стандардима, тачније Стандардима учинка Међународне финансијске корпорације (IFC – International Finance Cooperation) о еколошкој и друштвеној одрживости из 2012. године.

Да би се испунио овај захтев, тим независних стручњака за социјална питања са седиштем у Београду (Линк 011) је извршио независну ревизију завршеног откупа земљишта и пратећих утицаја везаних за Пројекат (на левој обали реке Саве), како би упоредио оно што је урађено у односу на IFC Стандард учинка бр.5 (Откуп земљишта и недобровољно пресељење), идентификовао пропусте и предложио корективне мере за њихово решавање.

Да би израдили извештај, консултанти су прегледали све расположиве предмете у поступку експропријације и другу пројектну документацију, консултовали представнике Дирекције, састали се са неким од људи погођених Пројектом и разговарали са другима телефоном, у периоду од априла до септембра 2023. године.

Изградња приступне саобраћајнице (Старом савском мосту) захтевала је трајно прибављање 30 земљишних парцела, површине 2,8 ха (градско грађевинско земљиште). Највећи део земљишта је било јавно земљиште (26 земљишних парцела, површине 2,7 ха), од раније у власништву Града Београда или Републике Србије, а затим пренето на Град Београд.

Пројекат је захтевао физичко расељавање три домаћинства која живе у једном објекту који се састоји од три одвојена стана. Пројекат је такође утицао на четири објекта које су користили активни пословни субјекти у време откупа земљишта, од којих су два била у потпуности обухваћена откупом и више нису у функцији. Пројекат је такође утицао на додатних осам објеката (или група објеката), укључујући напуштене објекте, ограде, монтажне објекте, итд.

Консултанци су закључили да је свеукупно, процес откупа земљишта за Пројекат завршен у складу са IFC Стандардом учинка бр. 5. Иако неки аспекти процеса нису били стриктно у складу са захтевима IFC-а, смисао и циљ Стандарда учинка бр. 5 су испуњени.

Припремљен је попис погођених људи (укључујући њихове социо-економске прилике) и имовине и коришћен је за планирање пресељења. Стопе надокнаде за земљиште су засноване на најновијим тржишним трансакцијама у близини пројектног подручја и ангажовани су сертификовани проценитељи за одређивање вредности погођених објеката, у висини пуне заменске цене. Домаћинствима која су морала да буду физички пресељена су обезбеђени заменски станови, у складу са њиховим правним статусом, и са могућношћу дугорочног формализовања власничког/корисничког статуса. Свим физички расељеним домаћинствима је пружена помоћ да се преселе без додатних трошкова у том процесу. Скоро сви погођени су потписали споразуме са Дирекцијом у вези са обештећењем (у новцу или у натури) и помоћи. Представници Дирекције су се побринули да сви погођени појединци разумеју своја права и одржавали су комуникацију са њима током целог процеса, решавајући њихова питања и недоумице.

Два случаја су још увек у току и остаје да се заврше како би се у потпуности заокружила куповина земљишта потребног за Пројекат. Дирекцији је препоручено да покуша да постигне споразуме у ова два нерешена случаја, ако је могуће, а ако не, да обезбеди да погођеним појединцима / субјектима буде пружена надокнада у складу са захтевима IFC Стандардом учинка бр. 5 или, ако је применљиво, судским одлукама.

Како би се осигурала транспарентност процеса откупа земљишта потребног за Пројекат и резултата овог процеса, овај Сажетак пуног извештаја је објављен на веб страници Пројекта.